

N:o 62.

Ankom till Riksd. kansli den 23 april 1895, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl Maj:ts proposition angående jordafsöndring från indragna militiebostället Gettnabo n:o 1 i Kalmar län.

(I. A.)

Med åberopande af bilagdt protokoll öfver ecklesiastikärenden för den 22 mars innevarande år har Kongl. Maj:t i en samma dag till Riksdagen aflåten proposition (n:o 50) föreslagit Riksdagen att medgifva,

att från indragna militiebostället Gettnabo n:o 1 i Torsås församling måtte till församlingen till plats för skolhus med planteringsland för alltid upplåtas ett af förste landmätaren J. T. Schuwert å en år 1894 upprättad karta affattadt jordområde af 56,20 ar mot en köpeskilling, motsvarande tjugufem gånger det enligt 1894 års markegångstaxa för Kalmar län till 7 kronor 54 öre fastställda medelmarkegångspris litt. c å 1 hektoliter spanmål, hälften råg och hälften korn, eller således 188 kronor 50 öre, med rättighet för församlingen att tillträda området den 14 mars 1915 eller dessförinnan, om öfverenskommelse kunde med arrendatorn af marken träffas, samt under vilkor, att församlingen dels å tillträdesdagen till länets ränteri inlevererade köpeskillingen, dels ock upprättade och för framtiden underhölle stängsel kring det afsöndrade området; samt

att de sålunda inflytande medlen måtte få användas på enahanda sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillingar för de hemman och

lägenheter, hvilkas försäljning egde rum jemlikt kongl. brefvet den 29 maj 1874.

I förenämnda statsrådsprotokoll meddelas, hurusom Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kalmar län med eget utlåtande öfverlemnadt till Kongl. Maj:t en af Torsås församling gjord ansökning, att, enär församlingen ej på enskild persons egor kunnat erhålla någon centralt belägen och lämplig plan med planteringsland för ett nytt skolhus i Gettnabo skolrote, Kongl. Maj:t täcktes medgifva församlingen att från indragna militiebostället Gettnabo n:o 1 få afsöndra ett af förste landtmätaren J. F. Schuwert uppmätt och för berörda ändamål lämpligt område, innehållande i areal 56,20 ar, mot en årlig afgäld af en hektoliter spanmål, hälften råg och hälften korn, samt årlig planlega till boställsinnehafvaren med 5 kronor; varande vid ansökningen fogade en af landtmätaren öfver ifrågavarande plats år 1894 upprättad karta med beskrifning, upptagande arealinnehållet till det nyss angifna, äfvensom protokollet öfver den af landtmätaren med gode män hållna förrättning för egoområdets uppmätning och uppgörande af förslag till afgäld för detsamma, enligt hvilket protokoll området innehölle 9,50 ar åkerjord och 46,70 ar betesmark, samt, enär betesmarken, såsom högländ och stenig, vore af ringa värde och åkerjorden af medelmåttig beskaffenhet och besvärad af syra, af förrättningsmännen föreslagits att åsättas i årlig afgäld en hektoliter spanmål, hälften råg och hälften korn, att lösas efter tioårigt markegångspris, hvarjemte i planlega årligen skulle till boställsinnehafvaren erläggas 5 kronor.

Med Kongl. Maj:ts befallningshafvandes berörda utlåtande hade till Kongl. Maj:t jemväl öfverlemnats öfver ansökningen afgifna yttranden från boställets arrendator, vederbörande kronofogde och t. f. domänintendenten i länet, af hvilka arrendatorn meddelat, att afsöndringen ej på något sätt komme att skada bostället, samt att afgälden med hänsyn till markens beskaffenhet vore fullt tillräcklig, och kronofogden, under vitsordande af ansökningens befogethet, hemställt om bifall till densamma.

T. f. domänintendenten hade anfört, att, då den föreslagna skolhusplanen blefve belägen i utkanten af boställets egor, samt genom afsöndring på detta sätt någon väsentlig skada ej tillskyndades bostället, och arrendatorn förklarar sig nöjd med den erbjudna ersättningen för minskad arrendejord, från kronans sida ej borde möta hinder för bifall till ansökningen, som därför af t. f. domänintendenten tillstyrkts sålunda, att för den nya arrendeperiod, som den 14 mars 1895 enligt med arrendatorn afslutadt kontrakt inträdde, afgiften för skol-

husplanen måtte blifva årlig, men att församlingen måtte föreläggas att efter utgången af nämnda arrendeperiod lösa planen med 20 gånger den derå satta årliga afgälden.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som jemlikt kongl. cirkuläret den 6 december 1878 från församlingen infordrat yttrande, enligt hvilket församlingen, med afseende å dess stora utgifter för folkskoleväsendet, uttryckt sin önskan att få förvärfva ifrågavarande område, så vidt ske kunde, mot årlig afgift och ej enligt förenämnda cirkulär mot erläggande på en gång af 20 gånger afgiftens belopp, har för egen del, med tillkännagifvande, att jemlikt det kontrakt, som med boställets arrendator upprättats om nyttjanderätt till bostället under tjugu år från den 14 mars 1895, arrendatorn tillförbundits att, der sådant för allmännyttigt ändamål å kronans vägnar fordrades, afstå bostället tillhörig mark äfvensom inkomstgifvande lägenhet, mot åtnjutande af minskning i arrendeavgiften, motsvarande den förlust honom tillskyndades, hemställt, att, då det till afsöndring ifrågasatta området syntes vara för det uppgifna ändamålet erforderligt och kunna utan olägenhet från hemmanet afsöndras, samt arrendatorn icke haft något att mot ansökningen erinra, denna måtte på det sätt bifallas, att från bostället finge för uppgifna ändamålet för alltid upplåtas det ifrågavarande området att af församlingen tillträdas den 14 mars 1896, med vilkor att församlingen senast å tillträdesdagen till länets ränteri såsom köpeskilling erlade 138 kronor, motsvarande i jernadt tal tjugu gånger värdet efter 1894 års medelmarkegångspris af den utaf landtmätaren och gode männen föreslagna afgälden, att församlingen till boställets arrendator från tillträdesdagen till den 14 mars 1915 årligen erlade en afgäld af fem kronor, samt att församlingen upprättade och för framtiden underhölle stängsel kring det afsöndrade området.

Efter remiss hade domänstyrelsen, med öfverlemnande af ett utaf styrelsen från förste landtmätaren Schuwert infordradt yttrande, deri han i anledning af styrelsens begäran om förklaring, huruvida den i afgäld för området i fråga föreslagna spanmålskvantiteten eller denna tillsammans med den jemväl upptagna planlegan skulle anses motsvara jordområdets behållna afkastning, meddelat, att såsom sådan beräknats endast spanmålen, för egen del anført, bland annat, att då, på sätt Kongl. Maj:ts befallningshafvande yttrat, församlingen vore i behof af jordområdet samt detta syntes utan olägenhet för bostället kunna derifrån afskiljas, styrelsen icke hade något att erinra mot den ifrågasatta afsöndringen.

På grund af hvad i ärendet förekommit har departementschefen

— då boställets arrendator, hvilken ej på grund af den utaf Kongl. Maj:ts befallningshafvande återopade kontraktsbestämmelsen vore pligtig att för sådant ändamål, hvarom nu vore fråga, afstå någon del af boställets egor, icke förklarar sig villig att å någon viss tid före arrendets slut afträda området eller att för mistningen deraf åtnöjas med något uppgifvet ersättningsbelopp — efter samråd med chefen för finansdepartementet och under hemställen, att det ifrågasatta köpeskillingsbeloppet måtte bestämmas till 25 gånger den föreslagna afgälden, tillstyrkt den framställning till Riksdagen, nu föreliggande proposition innefattar.

Utskottet, som icke haft något att emot hvad Kongl. Maj:t föreslagit erinra, får hemställa,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 april 1895.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.